

ស្វាស

រុក្ខ សាត្វកំ អំរ៉ាម

ស្ទើរ តាសាត្វកំមានវិទ្ធិបារមីខ្លាំងពូកែ

១០៣១អស

រឿង « តាសាក្កក់ មានបូទីបារមីខ្លាំងពូកែ » ជា រឿងព្រេង
និទាន ដែលមានតាំងពីយូរលង់ណាស់មកហើយ ។ រឿងនេះ ត្រូវបាន
ចាស់ទុំនិទានប្រាប់គ្នា តពីជំនាន់មួយ ទៅជំនាន់មួយទៀត ជាពិសេសជន
ជាតិទំពួនដែលនៅជិតបឹងយក្សឡោមផ្ទាល់តែម្តង ។

អង្គការសហការអន្តរជាតិកម្ពុជា (ICC) បានចងក្រងរឿង
តាសាក្កក់ មានបូទីបារមីខ្លាំងពូកែ ជាពិរភាសា គឺភាសាទំពួន និងភាសា
ខ្មែរ ក្នុងគោលបំណង ឱ្យអ្នកសិក្សា និងប្រិយមិត្តអ្នកអានគ្រប់រូប បាន
អាន និងស្វែងយល់ពីគំនិតអប់រំ នៅក្នុងសាច់រឿង ដើម្បីរួមចំណែក
លើកស្ទួយ នូវវប្បធម៌ អក្សរសិល្ប៍ របស់ជនជាតិដើមភាគតិចកុំឱ្យ
បាត់បង់ ។

ក្រុមការងារយើងខ្ញុំ រង់ចាំទទួលនូវមតិវិគតន់ស្លាបនាពីប្រិយមិត្តអ្នក
អានដោយសោមនស្សរីករាយ ។

សូមអរគុណ !

ក្រុមការងារ និពន្ធ

សមាសភាពក្រុមការងារ

អ្នកនិទាន

លោក ពាន់ ផុល

ចងក្រង និងរៀបរៀង

លោក ធៀង សារឿន

អ្នកគូររូបភាព

លោក ហ៊ុំ កាន់ឆៀម

គណៈកម្មការកែសម្រួលភាសាដើម

លោក រ៉ឹង វើញ លោក ស្រែន ក្វាវ

លោក ថុង លៀវ លោក ឡាន ទិត

លោក ខៀង សុង លោក ក្វាស ទិវ

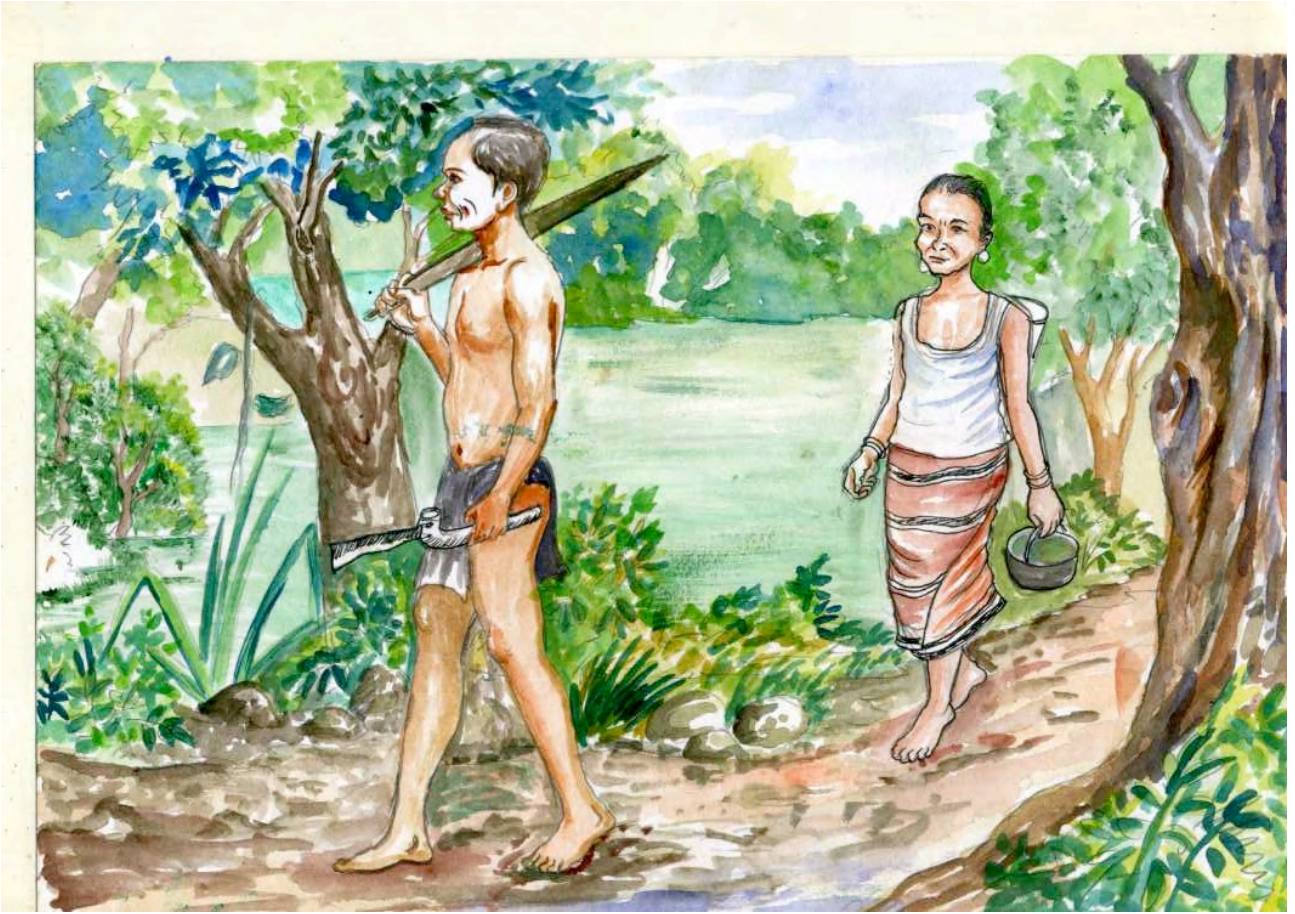
លោក ញូវ ភួន លោក ធៀង សារឿន

លោក រ៉ាយ ឡៀង លោក សែង សុពេជ្រ

លោក បេក យេក យិន សុខសំអឿន

ទីប្រឹក្សា

លោក អេនឌ្រូ ខាសិន

ទី សារ ម៉ោញ ពូ រ៉ះ ជា ទី កាម៉ាក់ ម៉ោញ ដូរ សិច វត៌ សាក្កក់ កាម៉ាញ់ អ៊ែ សិច យ៉ាត់ ប្លួន អន់ខ្មែ ប្រ័ត៌ មុរ ក្យាម ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡ័ ។ ផះ ណោះ ម្ពត កាំឡាំង ស្រុក អូ ទី ព្យើ ខិន ប្រ័ត៌ មុរ ក្យាម ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡ័ ឡាក់កា កា អន់ខ្មែ អុះ ខង ព្រី ណោះ អ៊ែ ចាញ់ យ៉ិប ។

មានរឿងមួយ បានតំណាលតៗគ្នាមកថា កាលនោះមានតាម្នាក់ឈ្មោះសាក្កក់ ហើយប្រពន្ធរបស់គាត់ឈ្មោះប្លួន ។ តាសាក្កក់ និងយាយប្លួន ជាជនជាតិទំពួន ដែល តែងតែធ្វើចំការនៅជិតបឹងយក្សឡោម ។ កាលនោះគ្មានអ្នកភូមិណាម្នាក់ ហ៊ានធ្វើ ចំការក្បែរបឹងយក្សឡោម ដូចតាសាក្កក់ និងយាយប្លួនទេ ព្រោះតំបន់ នោះ ចាញ់ខ្លាំងណាស់ ។

ទី ងារ ម៉ោញ វត្ត សាក្កក់ ឡាំ មីរ ស្រីស ភឿ ទ្រុះ អន់តើប ទ្រុះ ក្រាស សា
 ពៀ អើ ។ អើ ចាក រហាង ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡំ ជាឌី កាតាំង ប៉ានីរ ពូ អើ សាតៃ
 អន់តិត ព្រី លូ កាប ជា « អ្យក់ កា អិស ពិ វត្ត សាក្កក់ សាតៃ ណោះ ទីល អើ អូ
 សីត » ។ វត្ត សាក្កក់ សាំយ៉ាំង អន់ដើរ ចាក ប៉ាត់ មីរ អន់ដើរ ។

មានថ្ងៃមួយតាសាក្កក់ ទៅចំការតាំងព្រឹកព្រលឹម ដើម្បីដេញសត្វស៊ីស្រូវគាត់
 ។ គាត់ដើរកាត់ព្រៃបឹងយក្សឡោមដូចសព្វដង ។ តែលើកនេះគាត់ឮសំឡេងគេ

ហៅជ្រូកស៊ីបាយ
 កណ្តាលព្រៃ ។ មួយ
 ស្របក់ក្រោយមក តា
 សាក្កក់ឮម្ចាស់ជ្រូក
 នោះនិយាយថា «តា
 សាក្កក់ អើយ! តាយក
 ជ្រូកនោះចុះ ព្រោះវា
 អត់ព្រមមកស៊ីបាយ
 សោះ » ។ តាសាក្កក់
 ស្តាប់បណ្តើរ ដើរទៅ
 មុខបណ្តើរ ។

ពេលទៅដល់ចំការ តាសាក្កក់បានដើរក្រឡឹងជុំវិញចំការ ស្រាប់តែឮសំឡេង
« ក្រិប ក្រិប ក្រិប » ដូចគេទំពាធិម្យាង ។ បុរសចំណាស់យើងក៏ចូលទៅលបមើល
ដោយស្មារតីប្រុងប្រយ័ត្ន ស្រាប់តែឃើញជ្រូកព្រៃយ៉ាងធំ ។

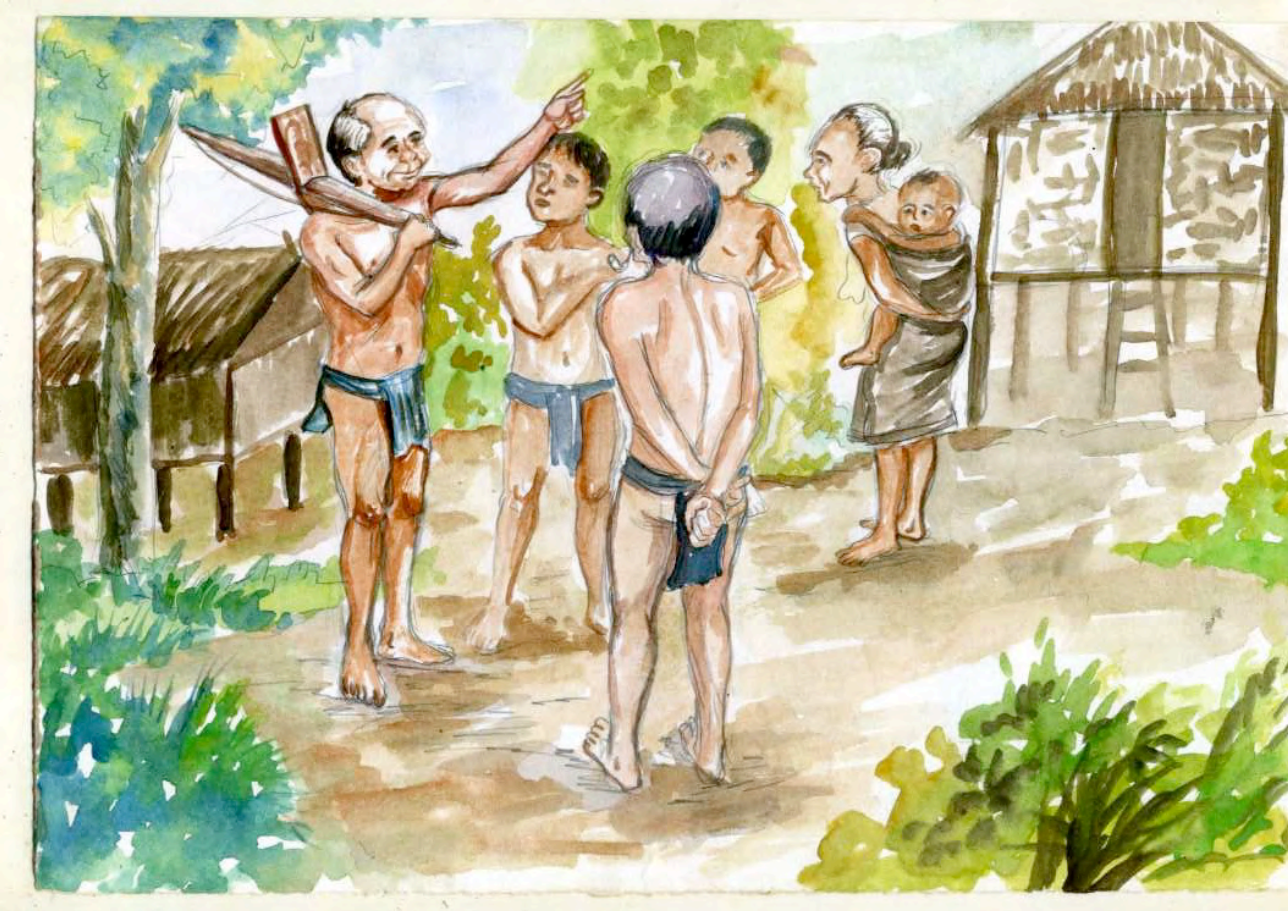
វត្ត សាក្កក់ ចាក តាវី អន់ទ្រីល ជាឪ កាតាំង កាណាត៍ សា តាប៉ាំង ក្បាវ
រ៉ាកាប់ ១ អែ កា មច ឡាំ ហៃ ជាឪ ប័ប័ សាតែ ព្រី តាំងឡែង តិស ខាក់ ។

ម៉ោញ ទង អា វត៌ សាក្កក់ កា រ៉ាយ ប្រាត់ ស្នើក ណោង ១ ដះ កាំ
ប្លែ ឡុក ចាវ កាច់ តាំ យីប ហ្សញ់ ១ កេះ ប៉ាញ់ កាអ៊ែ « ផាំង វ៉ែក ១ » ។
សាតែ ណោះ សាតាក់ អូ តាន់ ទី តាម ត្រោ ទង យ៉ាក សាំ ជាឱ ប៉ក់ តោ
កាអ៊ែ សាំងអ៊ឹង ។

មិនបង្កប់យូរឡើយ តាសាក្កក់ក៏ទាញព្រួញដែលមានជាតិជ័រធំដាក់លើស្នា
រួចលើកបាញ់ព្រួញសួរ « ផាំង » ។ ល្បឿនព្រួញស្នាតាសាក្កក់ ក៏រត់ទៅផ្តាច់ជីវិតជ្រូក
ព្រៃនោះភ្លាមមួយរំពេច នៅនឹងកន្លែង ។

វត្ត សាក្កក់ កា អ្នក ហ្នា អ្វីត ថ្ងៃ អ្វី តាម កាន ឡាប័ យើយ កេះ
 ណោះ សាតាក់ សីត រ៉ះ លូ ម្នត អុះ មី កាំងឡាំង ស្រុក មោញ ចំលួន ភ្លឺ
 តង់ ពុះ ឡះ លូ អញ្ញជួន សីត ប៉ាត់ ហិ ជែក កា កាំងឡាំង ស្រុក លូ គម កា
 អន់ខ្មែ តាំងឡា ហិ អន់ដា ។

ពេលនោះតាសាក្កក់ ក៏កាច់ស្លឹកឈើដាក់ពីលើជ្រូកព្រៃនោះជា
 សញ្ញាកុំឱ្យសត្វព្រៃចូលស៊ី ។ បន្ទាប់មកគាត់ទៅប្រាប់អ្នកភូមិមកជួយ
 ព្រលះសាច់ជញ្ជូនយកទៅភូមិ ដើម្បីចែកគ្នាហូប និងទុកហ្វូងឆ្កែ ។

ប៉ាត់ កាម៉ាង វត្ត សាក្កក់ អំប៉ៅ ប៉ប័ ប្រើ កាប លូ អ៊ែ ផា « ហី វត្ត ! អាញ ផា ដោច ណោះ ពៃ អ៊ែស ប៉ាញ់ តាទិច នីណោះ » ។ វត្ត សាក្កក់ ផា « ប៉ាញ់ ហង សោ ទីល អាញ កាតាំង អ៊ែស ផា អន់ កា អាញ » ។ បត្ត វត្ត សាក្កក់ ផា នីណោះ ប្រើ កា អូ ផា នីចម៍ ដេល ។ ប៉ាងាត់ វត្ត សាក្កក់ កាកាប លូ ប្រើ កា ខុត គិត ណោះ ខង វត្ត សាក្កក់ សាទីរ ហះកា អ៊ែ អូ ពិល អុះ កាន អ៊ែ អំប៉ៅ អំពៃ ។

លុះ

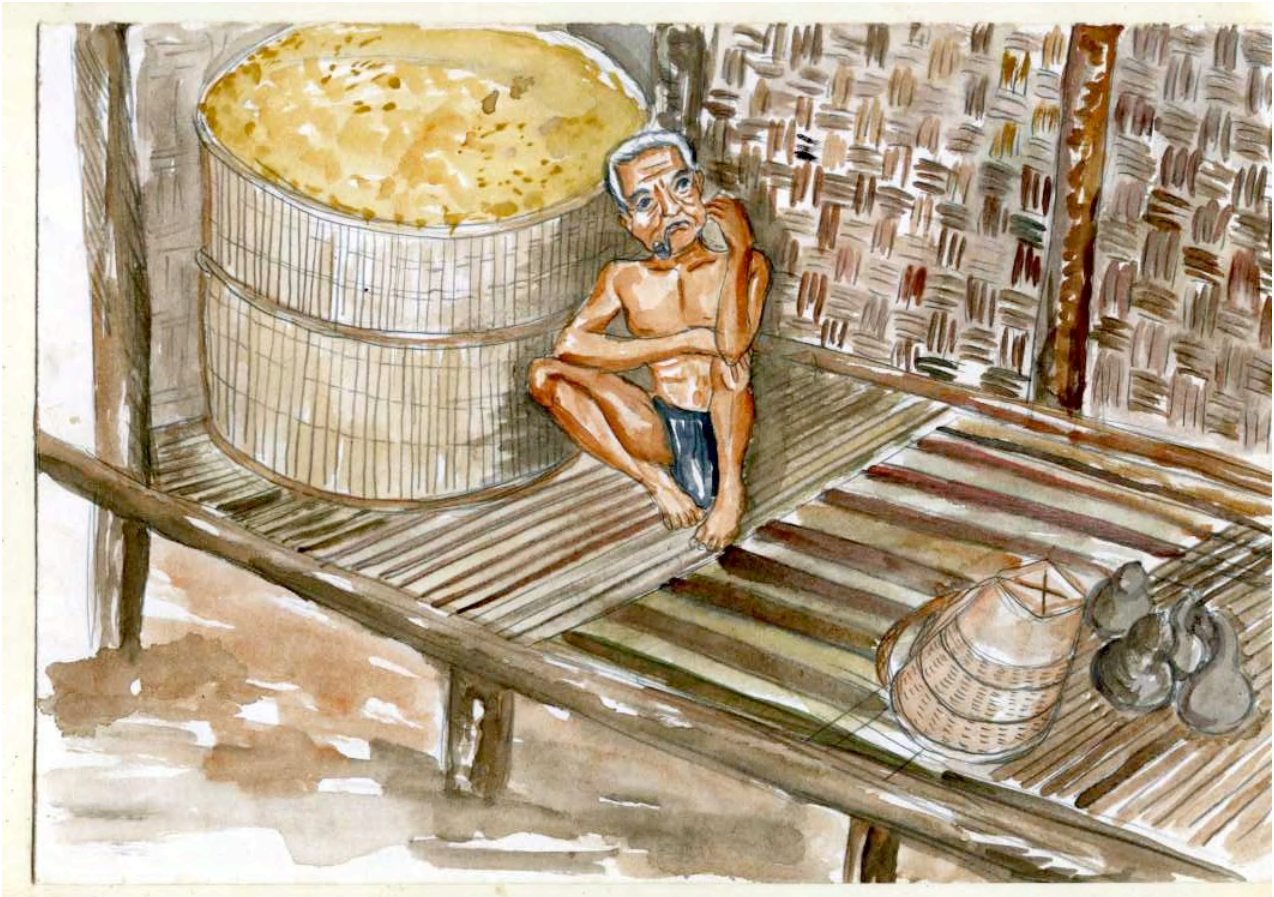
យប់ឡើង តាសាក្កក់ដេកយល់សប្តិឃើញអារក្សក្រមុំនិយាយជាមួយ គាត់ថា « ខ្ញុំ និយាយលេងទេតើ ! ម៉េចក៏តាបាញ់ជ្រូកខ្ញុំឱ្យងាប់អីចឹង » ។ តាសាក្កក់តបទៅវិញ ថា « មកពីចៅឯងថាឱ្យខ្ញុំ ទើបខ្ញុំបាញ់វា » ។ ការសន្ទនារវាងតាសាក្កក់ និងព្រលឹង អារក្សក្រមុំ ក៏បញ្ចប់ត្រឹមនេះ ព្រោះតាសាក្កក់ពិដំណេកទាំងពាក់កណ្តាលយប់ តែគាត់ នៅចងចាំទាំងអស់ នូវរឿងដែលគាត់ យល់សប្តិខណៈពេលដែលគាត់កំពុងនិទ្ទ្រា ។

ទុញ ឡើង ណោះ វត៌ សាក្កក់ កា ចាក ពៀល ជុំ ហាង ទៀក យ៉ាត់ វ៉ាឡូ ជា ឌី អែ ប័ប័ ការពី អៃ តាត៌ តុ តាប្យញ្ច ពឹង តើម អំព្រី អង់តោង បឹង ទៀក ។ វត៌ សាក្កក់ កា ប៉ាញ្ច ការពី ណោះ « ផាំង ដុក វ៉ាដាក់ ដុក វ៉ាដាក់ » ប្រ្លង់ ឡើ ពឹង ទៀក ក្រាំ ជីវ លើយ កាណុង ឡាអារ ទៀក ។

មិនយូរប៉ុន្មាន តាសាក្កក់បានដើរមកបាញ់សត្វនៅក្នុងព្រៃក្បែរ មាត់បឹងយក្ស ឡោម ។ គាត់បាន ឃើញសត្វក្រពើចំណាស់មួយ កំពុងដេកហាលថ្ងៃនៅលើដើម ព្រីង ដែលទេទៅខាងមាត់ទឹក ។ តាសាក្កក់ក៏ទាញព្រួញ និងស្នា បាញ់សត្វក្រពើ នោះ ធ្វើឱ្យវាធ្លាក់ចូលទៅក្នុងបាតទឹកបាត់ទៅ ។

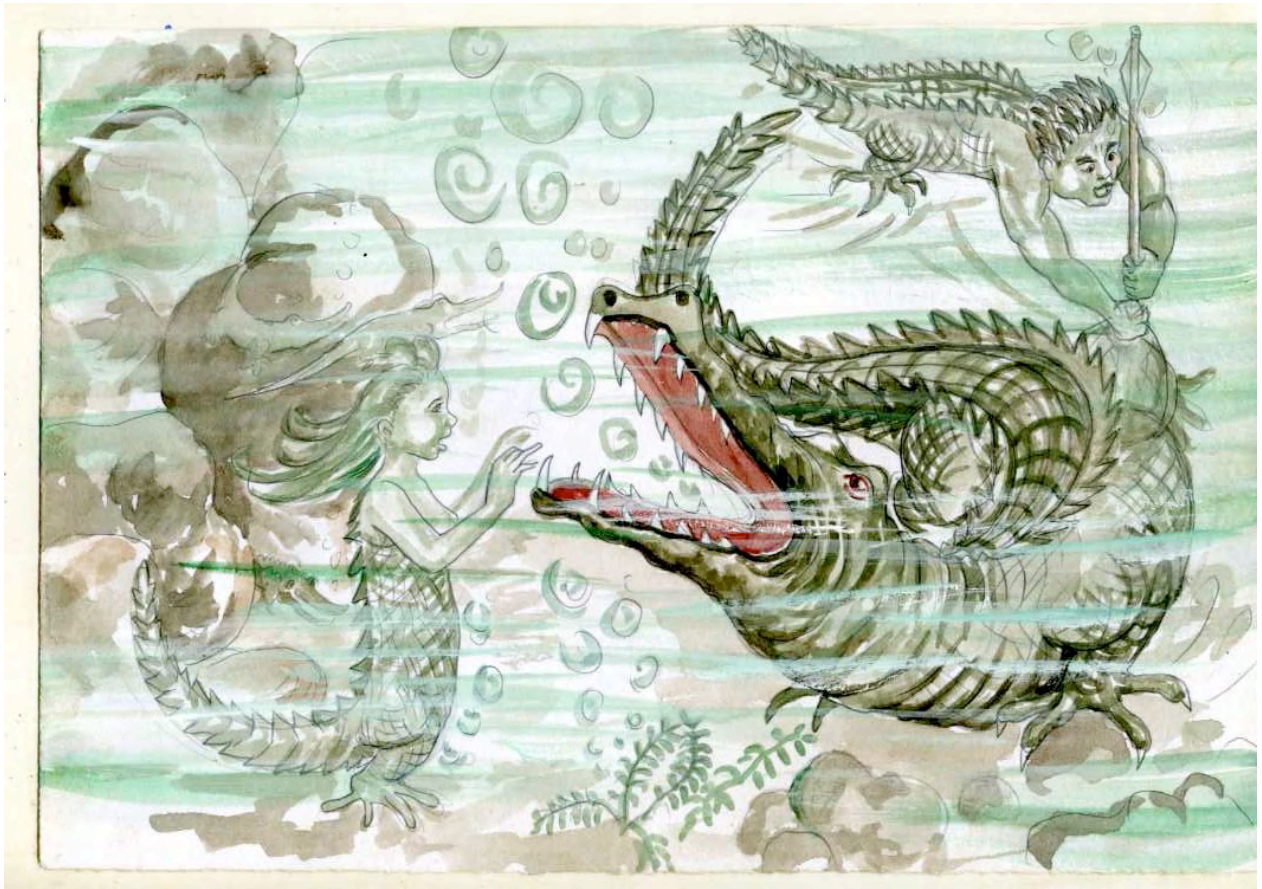

កេះ ប៉ាញ់ ការ៉េពី វត្ត សាត្រក់ កា សីត ប៉ាត់ ប៊ើក ។ ហះកា កាណុង ពុត អ៊ែ
អ៊ែ កាគីន កា ការ៉េពី អ៊ែ ប៉ាញ់ ត្រត់ ណោះ អូ កេះ អូ កើត អ៊ែ ជា « អូ តៅ ប
ការ៉េពី ណោះ វេ ? យ៉ះ អ៊ែ ត្រត់ សិល កា អិត អប់ ហង វេស » ។

បន្ទាប់ពីបាញ់ តាសាត្រក់ក៏ត្រលប់ទៅខ្ទមគាត់វិញទាំងមិនអស់ចិត្ត ។ គាត់គិតថា
«ក្រពើនោះ ត្រូវព្រួញស្នាប៉ុណ្ណឹងហើយ អាចរស់បានទេឬ ? បើវាមិនងាប់ក៏ឈឺ
ចុកចាប់ណាស់ដែរ » ។

ប្រឹះ ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡំ ហ្វាត់ ឡាច់ កាំ ឡឹង ការពី នីចម៍ កា អូ អូ
 ឡែង ណោះ អន់ខៀ កា ញ៉ាំ អង់ហ្សាំង ទិឌូ ទិឌៀន ។

និយាយពីសត្វក្រពើឯណោះវិញ ពពេញដោយការឈឺចុកចាប់ស្ទើរស្លាប់ជីវិត
 ។ អ្នកខ្លះនាំគ្នាដកព្រួញចេញពីខ្លួនក្រពើ តែដកមិនរួចសោះ រួចក៏យំថ្ងូទាំអស់គ្នា
 ដោយសេចក្តីអាណិត ។

តារ កាំលី ប្រឹះ ទៀក យ៉ាត់ វ៉ាឡូ កា ឡាំ អ្សក់ ប៉ាជូ ប៉ាត់ ស្រុក ប៉ាណូស
 ក្បឿ តង់ ការពី ដៃ អន់ តៅ ។ អន់ខ្មែ ជិះ វ៉ារ៉ៃះ ទោល តិស ពួក តិស តុ អន់ហ្នឹង
 ៗ យី អំរាញ ៗ ចាក ឡាំ បង់ ប៉ាត់ ណាំង បើក វត៌ សាក្កក់ ខង អន់ខ្មែ អ្ន អន់តត់
 ជា កាម៉ាញ់ វត៌ សាក្កក់ អើ អ្ន ប្រឹត ប៉ាជូ អ្ន តង់ អ្ន ប៉ោស កាំឡាំង អន់ខ្មែ ។

លុះស្តែកឡើង ពួកអារក្សទាំងនោះ ក៏នាំគ្នាទៅរកអារក្សនៅឋានមនុស្ស
 ដើម្បីជួយសង្គ្រោះជីវិតក្រពើឱ្យរួចផុតពីសេចក្តីស្លាប់ ។ ពួកវាធ្វើដំណើរដោយជិះ
 ដំរីឈ្មោលធំខ្ពស់ហើយមានភ្នករែងៗគួរឱ្យខ្លាច ។ ពួកគេដើរសំដៅមកខ្ទមចំការ
 តាសាក្កក់ ព្រោះគេដឹងថាប្រពន្ធតាសាក្កក់ ជាអារក្សដែលអាចជួយពួកគេបាន។

បត់ ទីល បើក វត្ត សាក្កក់ ម្ហូត ប្រះ កា ជីវ ឡើង រ៉ាវើះ ម៉ុត កាណុង បើក
ផះ ណោះ យ៉ាត់ ប្តួន អង់កះ ទីល ឡើង ហី បើ តាន់ ស្វាស ក្លែង សាំ ។ អន់ខ្មែ ខំ
ជៀក យ៉ាត់ ប្តួន ហាវ ជិះ រ៉ាវើះ ភ្លឺ ឡាំ ប្រត់ ប៉ាជូ ប៉ាត់ ស្រុក អន់ខ្មែ ។

ពេលដល់ខ្លួនតាសាក្កក់ ពួកអារក្សក៏ចុះពីដំរីចូលក្នុងខ្លួន ក៏ជួបនឹងយាយ
ប្តួន ដែលទើបតែមកដល់ចំការមិនទាន់បាត់ហាត់ផង ។ ពួកគេបានអង្វរយាយ
ប្តួនឱ្យឡើងជិះដំរី ដើម្បីទៅបញ្ជាន់អារក្សនៅភូមិរបស់គេ ។

យ៉ាត់ ប្អូន តើល ជា «អូ អូ ឡាំ អុះ សោ ខង អាញ់ អូហាវ់ ង៉ាវ កេះណោះ ក្លោ អាញ់ កា បើ សីត ឡើង ព្រី ជា អាញ់ ចាក់ ម៉ៃ អ៊ែ ចឹង ណាំង អាញ់ »។ ម្ចាស់ ប្រើ ជា « ដៃ ជា ដៃ ញ៉ា យ៉ាត់ អីស តាប៉ាប កា ញីន ណើ ជា អីស អូ ឡាំ តៅ ហង កាំឡាំង ញីន ណោះ ។

យាយប្អូនតបថា «ទៅឥឡូវនេះ មិនបានទេទៅ ព្រោះយាយរវល់ខ្លាំងណាស់ ម៉្យាងទៀតប្តីខ្ញុំក៏មិនទាន់មកពីព្រៃ បើខ្ញុំទៅជាមួយទៅៗ ដោយមិនបានប្រាប់គាត់ ជាមុន នោះគាត់នឹងព្រួយបារម្ភពីខ្ញុំ »។

ពួកអារក្សតបវិញថា «សូមយាយ មេត្តាអាណិត ជួយដល់ពួកខ្ញុំផង ព្រោះអ្នកជំងឺ ឈឺធ្ងន់ណាស់ ។

យ៉ាត់ ប៉ូន ជា « នែត ! ប៉ាត់ ចំ ឡាត់ ស្រុក តេះ អន់ដិស អា សោ ? ម្ចាត ប្រើ តើល ជា «ក្យាម រអា ដេល យ៉ាត់ ដក់កា អិស ចៃ ឡាំ ប្រើត ប៉ាជូ កា ញីន បើត អន់ទៀ ញីន ជិន អិស ណារូ អូ អន់ ទី សារ ញ៉ា កើត ពីះ អុះ » ។
 «ក្យាម រអា !» យ៉ាត់ ប៉ូន កាប កាគីន កាណុង ពុត ម៉ោញ ដូរ អែ ។

យាយក៏សួរបន្ត « និយាយអ្វីចឹង ចៅមកពីភូមិណាដែរ ? » ពួកអារក្សឆ្លើយ « មិនឆ្ងាយទេ លោកយាយ គឺនៅម្តុំៗ ព្រៃនេះឯង! ទៅតែមួយភ្លែតទេយាយ ! ពួក ខ្ញុំធានាជូនយាយត្រឡប់មកវិញដោយសុវត្ថិភាព ។
 «នៅជិតៗនេះ !» យាយប៉ូនគិតក្នុងចិត្តម្នាក់ឯង ។

ម្តេច ប្រើ កាប ប៉ាសិ ប៉ាសត់ នីណោះ នីអៀ ប្រគំ អន់ យ៉ាត់ ប្តូន ប៉ាណូស ថិ ពុត ថិត យរ សាន់ដត់ ឡិ លូស ស្រូត ឡាំ ពួយ តាទិច ។ បក់ អន់ដា ប៉ោក យ៉ាត់ ប្តូន ហាវ ជិះ រ៉ាវើះ បក់ អន់ដា ណារ៉ូ អ្សក់ រែវ ចែត ពីង ងង ហង ម្តេច ប្រគំ ណោះ ។ កេះណោះ ចាក កា អន់ខៀ ក្រើយ ៗ ។ យ៉ាត់ ប្តូន អំប៉ញ់ ណារ៉ូ «ប៉ាត់ ចំ ស្រុក អន់ដឹស អា សោ ? »។ ប្រើ ម៉ោញ ដូរ រិះ «ប៉ាត់ ម៉ាត់ តោ យ៉ាត់ » ។ យ៉ាត់ ប្តូន អ្វៃ អូ ហ្លង់ ស្រែល កាណុង កាន អន់ខៀ ចាក ណោះ ។

ពួក

អារក្សនិយាយបញ្ចុះ បញ្ចូលគ្រប់វិធី ធ្វើឱ្យយាយអាណិត ទន់ចិត្តព្រមទៅជាមួយ គេខានតែបាន ។ ពួកអារក្សប្រញាប់ប្រញាល់លើកយាយដាក់លើដំរី កាជាដាក់ សម្ភាររបស់គាត់ទៅជាមួយដែរ ។ យាយប្តូនសួរទៅ ហ្នឹងវីថា «ភូមិចៅនៅខាង ណា ធ្វើណាបានយើងទៅដល់ ? អារក្សម្នាក់ឆ្លើយ « បន្តិចទៀតនឹងទៅដល់ហើយ លោកយាយ » ។ ក្នុងអារម្មណ៍របស់យាយ ហាក់ដូចជានៅមានមន្ទិលនៅឡើយ ទាក់ទងនឹងការធ្វើដំណើរនេះ ។

ផេះ អន់ខ្មែរ ជិះ រ៉ាវើរ៉ៃ ម្តួត ប្រើ រ៉ៃ សារ លូ យ៉ាត់ ប្តួន អូ អ្នាត ប៉ានីរ ប៉ិច
 កា អ៊ែ ពីល កាន ចាជ្រែប អន់ខ្មែរ ។ ទីល ហាង ខ្មែរ យ៉ាត់ រ៉ាឡី ប្រើ ជា
 « កាអ៊ីប ម៉ាត់ បៀត យ៉ាត់ កាអ៊ីប ម៉ាត់ បៀត » ។ យ៉ាត់ ប្តួន កា កាអ៊ីប ម៉ាត់
 ។ ខ្មែរ ណោះ អន់ខ្មែរ ជា « រ៉ាល ម៉ាត់ យ៉ាត់ រ៉ាល ម៉ាត់ » ។ យ៉ាត់ កា រ៉ាល ម៉ាត់
 ជាឌី ផុង សោ ១ ប៉ប័ ស្រុក តិស ប៉ាណូស អៀង ទេង ១ ត្នាញ័ ១ ។

កំឡុងពេលគេជិះដំរី ពួកអារក្សសន្ទនាជាមួយយាយ សួរនាំពីនេះ ពីនោះ
 ដើម្បីកុំឱ្យគាត់គិតច្រើនពីការធ្វើដំណើរនេះ ។ ដល់មាត់បឹងយក្សឡោម ពួក
 អារក្សប្រាប់ថា « យាយ..! សូមយាយបិទភ្នែកបន្តិច » ។ យាយប្តួនក៏ធ្មេចភ្នែក
 តាមបង្គាប់របស់ពួកគេ ។ ពេលចូលក្នុងទឹកដុតទៅពួកអារក្សក៏ប្រាប់យាយម្តង
 ខ្មែរ «យាយបើកភ្នែកវិញចុះ យើងដល់ភូមិហើយ» ។ យាយក៏បើកភ្នែក ស្រាប់
 តែឃើញភូមិ ឃើញផ្ទះ និង មនុស្សម្នាជាច្រើនដូចនៅឋានមនុស្សលោកដែរ ។

រ៉ាវើះ កា តាវ ហះ ហិ ប៉ាណូស អិត ។ ម្ចាត តាំងឡា ហិ ទ្រៀម ប្រ័ត័ ពរ ប្រ័ត័ សាស្តិ៍ង លូ ស្លា អំឡូវ តាំបាង កា យ៉ាត់ ប្លុន ។ យ៉ាត់ ប្លុ កា ប្រ័ត័ ប៉ាជូ ប៉ោស តង់ ហ្វាត់ ឡាច់ កាំ ស្រាត់ ឡឹង ប៉ាណូស អិត (ការវើ) ចែត ពីង វើវ ហះកា ផះ ណោះ វើវ បើ អ្ន អន់តត់ ជា កាំ ស្រាត់ អុះ ។

ដំរីក៏ឈប់ត្រង់ផ្ទះអ្នកជំងឺ ។ ម្ចាស់ផ្ទះក៏រៀបចំបាយទឹក ម្ហូបស្លាទទួល យាយ ដោយសេចក្តីគោរព ។ ពិធីបញ្ជូនអារក្សក៏បានចាប់ផ្តើមយ៉ាងគគ្រឹកគ្រេង ។ យាយប្លុនក៏ផ្តុំស្មោះ អ្នកជំងឺដោយមន្តអាគម ហើយបានដកព្រួញពីអ្នកជំងឺ (ក្រពើ) រួចដាក់ក្នុងកាផា តែពេលនោះយាយមិនដឹងថាវាជាព្រួញនរណានោះទេ ។

វត្ត សាត្រូវ ទ្រង អា សិត ឡើង ចាក ព្យែល ម៉ុត ពីង បើក អូ ប៉ប័ យ៉ាត់ ប្តូន ចំ អុះ ។ អ៊ែ ផា « ប៉ាត់ ចំ យ៉ាត់ អា ឡា ប៉ប័ ដឹង តិប ពរ និអៀ ? បត់ អ៊ែ ឡាច់ ប៉ាត់ ឡើង ផាឡី ប៉ប័ តែល វ៉ាវើះ អ៊ែ ផា « ព្យើ ដេ ជិះ វ៉ាវើះ ចាក យ្លុង ម៊ិរ អាញ អា? តិស ខាក់ តែល វ៉ាវើះ អា » ។ អ៊ែ ពួយ អន់ដើរ កាប អន់ដើរ « ហ្យាង ខាក់ វ៉ាវើះ អា ! ចាក ដាត់ ម៉ោញ គីម កា អូ ទី ចត់ ព្យើ » ។

តឡូវយើងងាកមក
មើលតាសាត្រូវវិញ
ពេលគាត់មកពីបរាញ់
សត្វមកដល់ខ្នងវិញ
បាត់យាយប្តូនមិនដឹង
ទៅណា ។ គាត់ក៏រអ៊ូ
រទាំម្នាក់ឯងថា « តើ
យាយទៅណាទៅហ្ន៎

ទុកចោរស្តុកបាយយ៉ាងនេះ ? បន្ទាប់មកគាត់ដើរចេញមកខាងក្រៅ ស្រាប់តែដាន ជើងដំរី ក៏ពោលថា « ពុទ្ធោ ! ពីណាគេជិះដំរីកាត់ចំការខ្ញុំយ៉ាងនេះ ? ដំរីនោះ ប្រហែលមិនតូចទេ » ។ គាត់ដើរបណ្តើរ និយាយបណ្តើរ « ដំរីនោះ ដើរយ៉ាងម៉េច ទៅបានជា គេចរួចពីគុម្មស្រូវខ្ញុំ សូម្បីតែមួយគុម្មក៏មិនខូចដែរ » ។

រីក សាក្កក់ បឺប តែល រ៉ាវើះ ហ្យុង គិត ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡូ អែ យីត ជា « ប្រឹះ ព្រី អា ហង អ្យក់ កាម៉ាញ់ អាញ់ » ។ អែ អែ ក្យាត់ ហះ ហាង ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡូ ឡឹង កាដាវ ទីល ដាវ សិ ។ អន់តីត ឡឹង ណោះ អែ ស្រែក តុត ពុយ អែ « អន់ដីស ជីន កាម៉ាញ់ អាញ់ ស្រីស វើយ អាញ់ ឡាយុត ខាក់ កេះ អា » ។ ឡែង ណោះ អែ កា សីត ប៉ាត់ ប៊ើក ទីប អូ សូវ សាអីន កាណុង ពុត ។

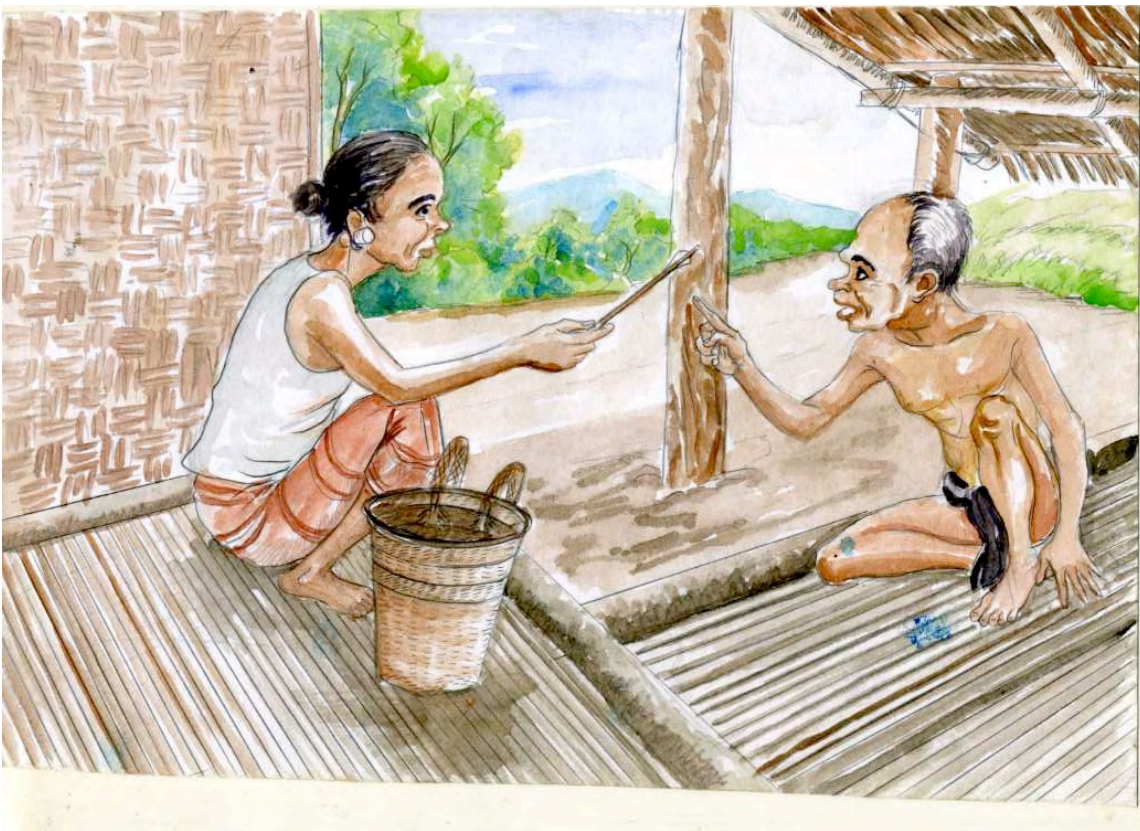
គាត់ដើរឃើញដានដំរីបាត់ត្រឹមបឹងយក្សឡោម ក៏សន្និដ្ឋានព្រាវៗថា « ច្បាស់ជាពួកនេះ (អារក្ស) ហើយយកប្រពន្ធខ្ញុំ ។ គាត់ អង្គុយចាំមើលផ្លូវប្រពន្ធ ក្បែរមាត់បឹងតាំងពីថ្ងៃត្រង់ រហូតដល់រសៀល ។ ដោយគ្មានជម្រើសគាត់ដង្ហោយ ហៅខ្លាំងៗថា « ពួកឯង ! ឆាប់ជូនប្រពន្ធខ្ញុំវិញមក ខ្ញុំហៅបាយណាស់ » ។ បន្ទាប់ មក គាត់ក៏ត្រលប់ទៅខ្ទមគាត់វិញទាំងអន្ទះអន្ទែង ។

បតី កាតាំង ប៉ានីរ វតី សាក្កក់ អើ ម្ហូត ប្រើ កា ប៉ាន់តាន ឡាំ ជីន យ៉ាត់ ប្លុន ប៉ាត់ បើក ។ ផះ ណោះ វតី សាក្កក់ អ៊ែ កាណុង បើក ដេល ហះកា អ៊ែ អូ បីបី ប៉ាណូស ជីន កាម៉ាញ់ អ៊ែ អុះ អ៊ែ បីបី ដើយ យ៉ាត់ ប្លុន ទីល ប៉ាត់ បើក ។ អំផុង រ៉ៃ អំផុង ប៉ាឡ័ ប្រើ អន់ កា យ៉ាត់ ប្លុន បតី ទីល ប៉ាត់ បើក អ៊ែ កេះ កាសាច់ កេះ អំហ្គោ ទិណោះ ។

ពួកអារក្ស ឮសំឡេងតាហៅប្រពន្ធភាត់ ពួកគេក៏ប្រញាប់នាំគ្នាជូនយាយ ប្លុន ត្រលប់ទៅខ្ទមគាត់វិញ ។ មួយស្របក់ក្រោយមក យាយប្លុនបានមកដល់ ខ្ទមគាត់វិញ ។ ពេលនោះ តាសាក្កក់ក៏នៅក្នុងខ្ទមនោះដែរ តែគាត់មិនបាន ឃើញពួកអារក្ស ដែលទៅជូន យាយប្លុននោះទេ គឺគាត់ឃើញយាយប្លុនមក ដល់ខ្ទមតែម្តង ។ ចំណែកអង្គរ សាច់ ដែលពួកអារក្សទឹក រៀបចំឱ្យគាត់ក្នុងកំ ឡុងពេលបញ្ជាន់អារក្ស ក៏ប្រែក្លាយទៅ ជាខ្សាច់ គ្រោះ និងដុំថ្មទាំងអស់ ។

កាណាត់ អ៊ែ ហ្គេស ឡាច់ ឡឹង ប៉ាណូស អ៊ិត កើត កេះ កាំ ស្រាត់ ។ វត្ត សា ក្នុង ធំ « កាំ អាញ់ អា ញ៉ា ត្រត់ អ្វែ ពីង វែវ អ៊ីស ? » យ៉ាត់ ប្អូន កា រ៉ះ សារ អ៊ែ ឡាំ ប្រត់ ប៉ាជូ ឡឹង គុល ទីល ឡុច អន់ កា ក្លោ អ៊ែ សាំយ៉ាំង ។ វត្ត សាក្កក់ តើល ធំ « ជា នីណោះ កាំ ស្រាត់ អាញ់ តាទិច ហង ខង ដាវ ណោះ ពៃ អាញ់ ប៉ាញ់ ការពី ប៉ាត់ ទៀក យ៉ាត់ រ៉ាឡូ ។

វត្តដែលយាយប្អូន បានដកពីអ្នកជំងឺ តាមពិតវាជាព្រូញស្នាសោះ ។ តាសាក្កក់ ថា « យី ! នេះជាព្រូញខ្ញុំទេតើ ម៉េចក៏នៅក្នុងកាផារបស់ឯងទៅវិញ ? យាយប្អូន ក៏ប្រាប់ហេតុការណ៍តាមដំណើរដើមទង ជូនប្តីគាត់ស្តាប់ ។ ពេលយល់ពីដំណើរ រឿងហើយ តាសាក្កក់ក៏ពោលថា « បើអ៊ីចឹង វាជាព្រូញស្នាខ្ញុំមែនហើយ ព្រោះថ្ងៃ មុនខ្ញុំបានបាញ់ក្រពើនៅបឹងយក្សឡោម ។

វតី សាក្កក់ អំប៊ុញ់ « នីចម៍ អី ឡាំ ប្រើគី ប៉ាជូ កា ម្នូត ប្រើ កាណុង ទៀក អន់ខ្មែ ទី កាប នីចម៍ អន់ដា ? » យ៉ាត់ ប្តីន តើល ផា « អូ ទី ផា នីចម៍ ដេល ! អន់ខ្មែ រ៉ា ងហៃ អាញ ដាត់ ខាក់ ផះ ណោះ អាញ ទី ស្រុក តិស ប៉ាណូស អៀង ទី កាម៉ាក់ ទី អង់កាន់ ឡាក់កា ស្រុក ពិន ប៉ាណូស ពិន ដេល អូ អូ អន់តត់ ផា បក់ ចំ ការពី បក់ ចំ ណាក លើ ប្រើ ទៀក ប្រើ ញ៉ា នីចម៍ អុះ ។

តាសាក្កក់សួរ «យ៉ាងម៉េចដែរពេល ឯងទៅជួយធ្វើអារក្សឱ្យពួកវា ពួកវាមានថា យ៉ាងម៉េចខ្លះ ? » យាយប្តីនឆ្លើយថា «អត់មានទេ ! ផ្ទុយទៅវិញពួកវាទទួលខ្ញុំ ល្អណាស់ ហើយខ្ញុំឃើញមនុស្សម្នា ប្រុស ស្រី មានភូមិ មានផ្ទះដូចឋានមនុស្ស យើងដែរ ខ្ញុំមិនដឹងសោះថាពួកវាជាក្រពើ ជា នាគ ឬអារក្សទឹកនោះទេ ។

វត្ត សាក្កក់ ប៉ានេ កាម៉ាញ៉ូ អ៊ែ « អិស អា អូ លឿ ឡើង តង់ ប៉ាណូស ប៉ា
ណា កិញអៀ តង់ ទីប ម្ចូត ប្រឹះ ណឹង ។ សារ ដាត់ នែវ អា ទី ខា ខាក់ ។ គិត ដាវ
អា តែង ម៉ាត់ អាញ៉ូ អូ ប៉ាញ៉ូ ហង ការ៉ូតី ។ សែម អ្សាំ អន់ទៀត កា អាញ៉ូ រ៉ាឡូវ ប៉ា
ញ៉ូ ដេល ។ សារ វត្ត សាក្កក់ លូ យ៉ាត់ ប្តួន អា កា លោលែង ទីល ស្រុក ទី៖ ស្រុក
ក្សាម ។ សារ ណោះ ប្រឹត អន់ ពូ ការ៉ូប រ៉ាប់ សឿ អ៊ែ ខាក់ ។

តាសាភ្នាក់សរសើរយាយ «បើអីចឹង ឯងមិនត្រឹមតែជួយ សង្គ្រោះ
ជីវិតអ្នកស្រុកអ្នកភូមិយើងប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបានជួយសង្គ្រោះ ជីវិត
ពួកអារក្ស ទៀតផង ។ អំពើល្អពិតជាមានតម្លៃធំធេងណាស់ ។ ចាប់ពី
ថ្ងៃនេះទៅ ខ្ញុំក៏នឹងកែប្រែចិត្តគំនិតឈប់បាញ់សត្វក្រពើ និងសត្វផ្សេងៗ
ទៀតហើយ ។ រឿងតាសាភ្នាក់ និងយាយប៉ូននេះ ក៏ព្យសុះសាយដល់អ្នក
ស្រុក អ្នកភូមិផងរបងជាមួយគ្រប់ៗគ្នា ។ ហើយការនោះធ្វើឱ្យពួកគេរឹត
តែគោរពស្រឡាញ់តាសាភ្នាក់ និងយាយប៉ូនទ្វេឡើង ។

សៀវភៅរឿងព្រេងនិទាន អំពី **តាសាភ្នក់ មានប្អូនចារបីខ្លាំងពូកែ**

របស់ជនជាតិទំពួន ខេត្តរតនគិរី

បោះពុម្ពលើកទី ៤ ចំនួន ១៥ ក្បាល

ខែ មិនា ឆ្នាំ ២០១២

បើចង់បានព័ត៌មានបន្ថែមទៀត សូមទាក់ទងតាមអាសយដ្ឋានខាងក្រោម

៖

អង្គការសហការអន្តរជាតិកម្ពុជា (ICC)

P.O BOX : 612

ភ្នំពេញ កម្ពុជា

Tel: 092 469 934

ឬ

P.O BOX : 890003

បានលុង រតនគិរី

075 974 029

E-mail: ride.pm@icc.org.kh

A Legend written in Tampuan language of Ratanakiri province ,
kingdom of Cambodia. Fourth printing 15 copies, March 2012.

For more information or copies contact the address above

Prepared for first online distribution in July 2014 by

អង្គការសហការអន្តរជាតិកម្ពុជា

International Cooperation Cambodia

P.O. Box 612

Phnom Penh, Cambodia

Tel: 092-469-934 / 075-974-029

<http://www.icc.org.kh>

ams.rtk.abcde@icc.org.kh

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material
for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.